

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՌԻՍԿԵՐԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2022

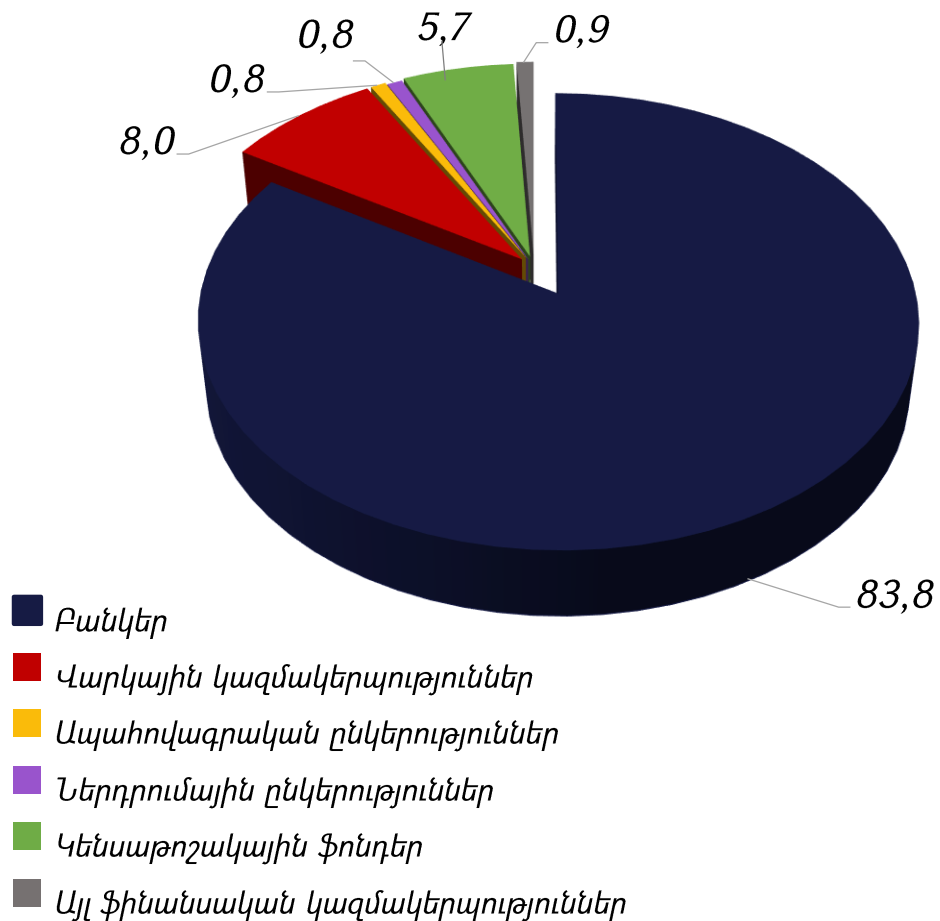

Բովանդակություն

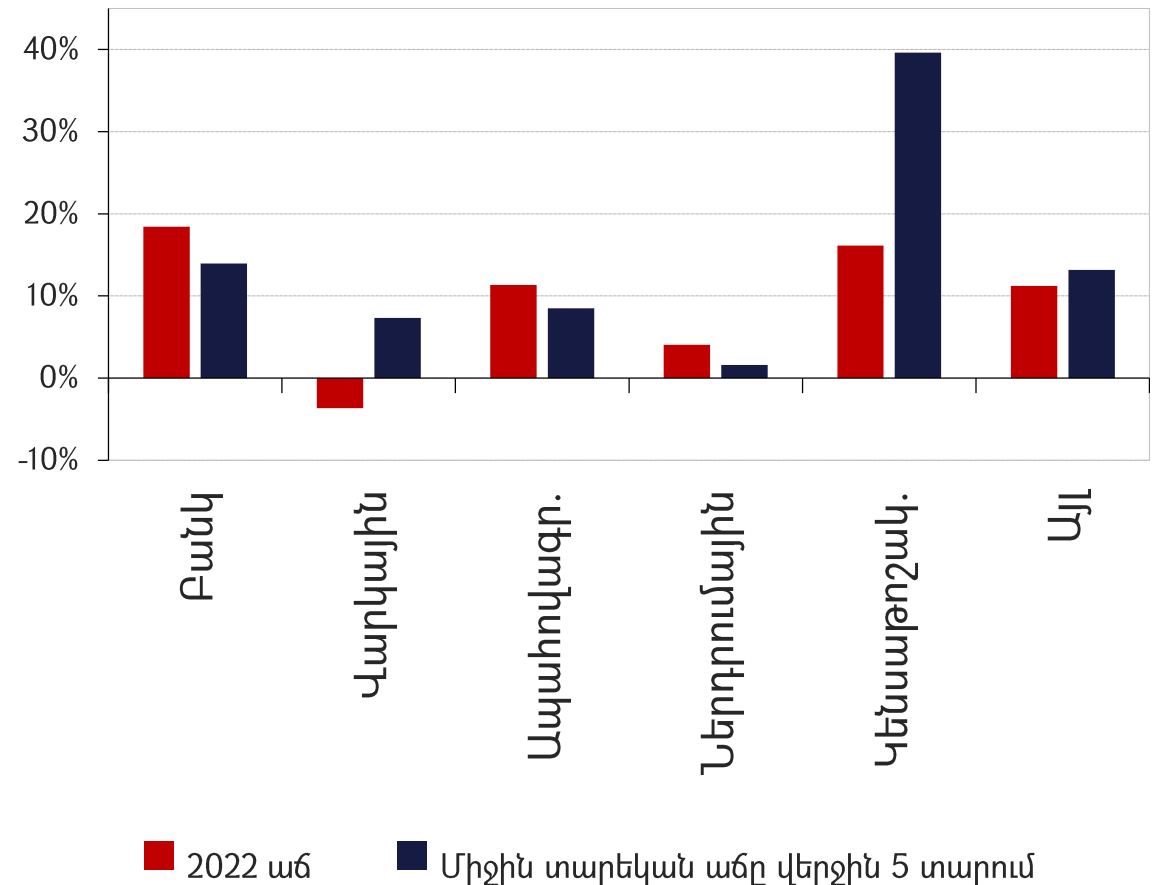
- Ֆինանսական համակարգի զարգացումները
- Ֆինանսական կայունության հիմնական ռիսկերը
- Սթրես թեստերի արդյունքները
- Ֆինանսական կայունության քաղաքականության միջոցառումները

2022 թվականին ՀՀ ֆինանսական համակարգն ապահովել է ֆինանսական միջնորդության գործառույթի բնականոն ընթացքը

Ֆինանսական համակարգի կառուցվածքը

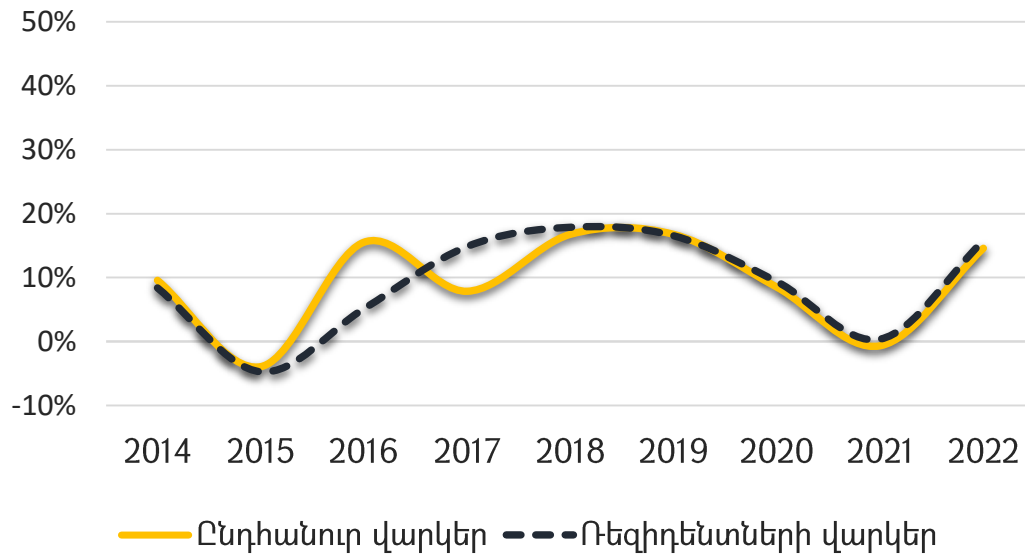
Ակտիվների աճը

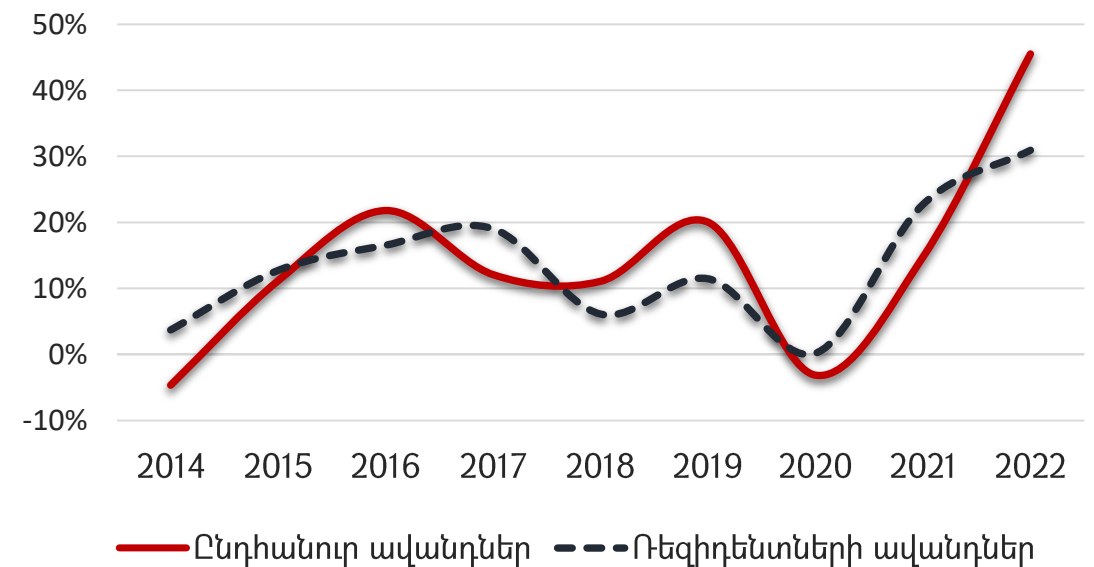
ՀՀ բանկային համակարգն ապահովել է ֆինանսական միջնորդության գործառույթի բնականոն ընթացքը

- Վարկային շուկայում արձանագրվել է ակտիվության աճ
- Տնտեսության եկամուտների աճի ֆոնին վարկերի համեմատ ավանդներն աճել են առաջանցիկ տեմպերով

Վարկերի տ/տ աճը

Ավանդների տ/տ աճը

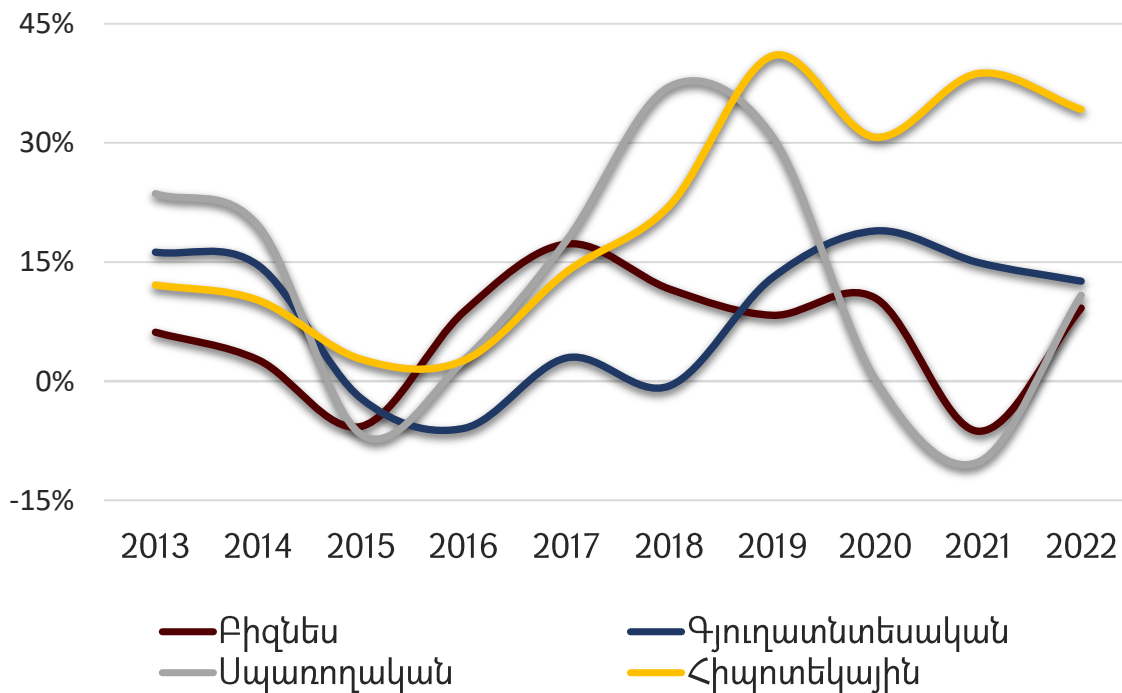

*Աճի տեմպի հաշվարկում փոխարժեքի ազդեցությունը չեզոքացված է

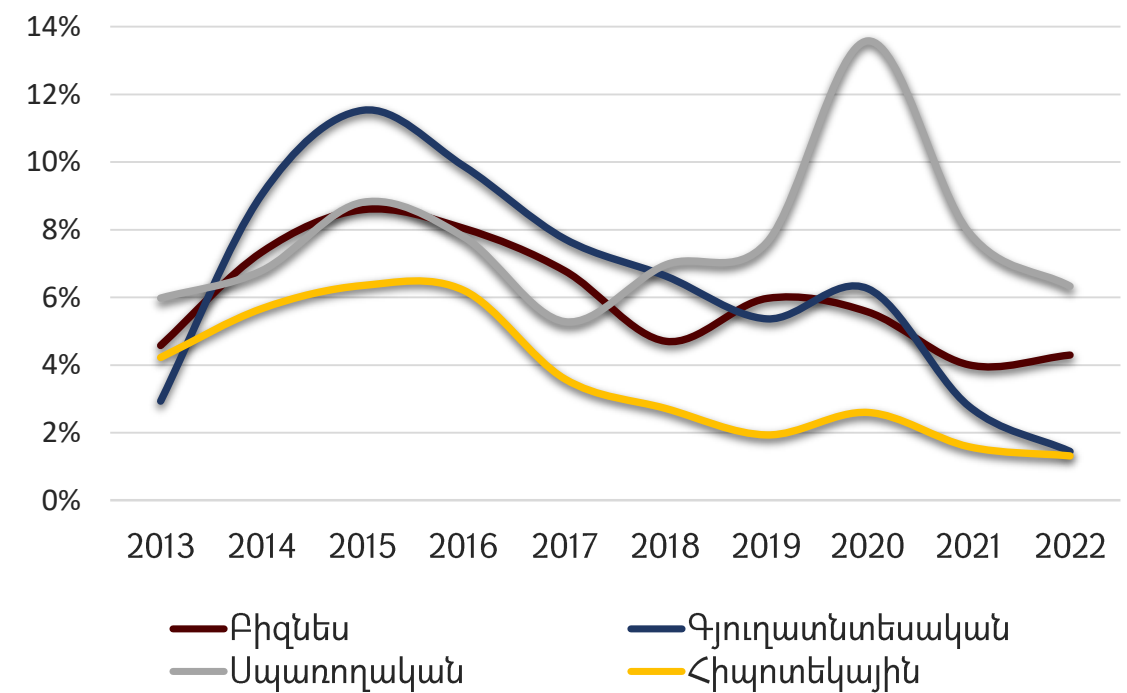
ՀՀ բանկային համակարգն ապահովել է ֆինանսական միջնորդության գործառույթի բնականոն ընթացքը

- Ակտիվության աճը նկատելի է եղել վարկավորման բոլոր ուղղություններով
- Չաշխատող վարկերի կշիռը շարունակել է ցածր մնալ թե՛ երկարաժամկետ միջինից, թե՛ նախքան համավարակի մակարդակից

Աճը հիմնական վարկատեսակներով

Ժամկետանց վարկերի կշիռը

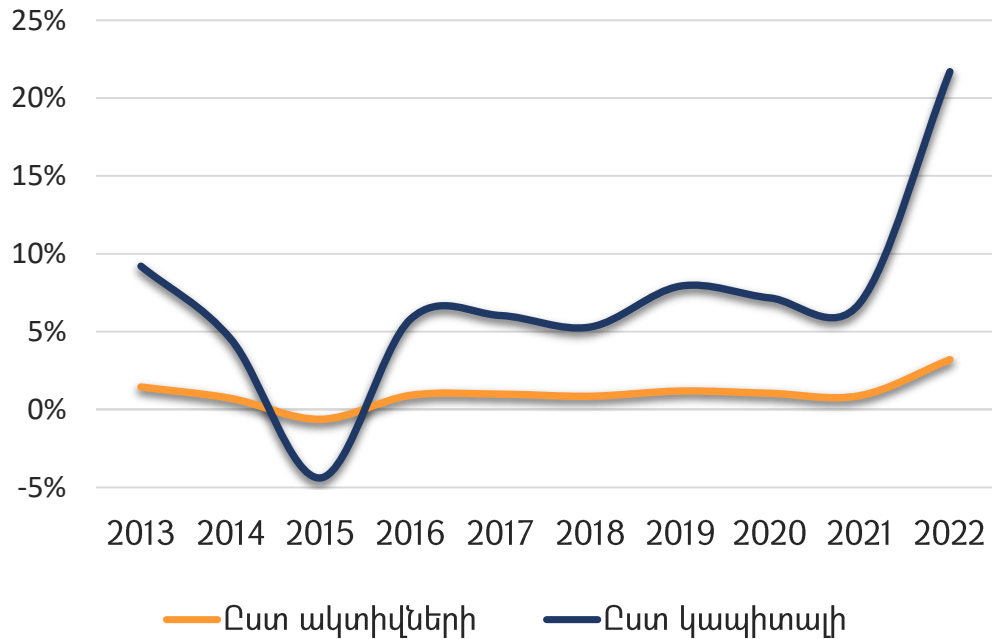

* Աճի տեմպի հաշվարկում փոխարժեքի ազդեցությունը չեզոքացված է

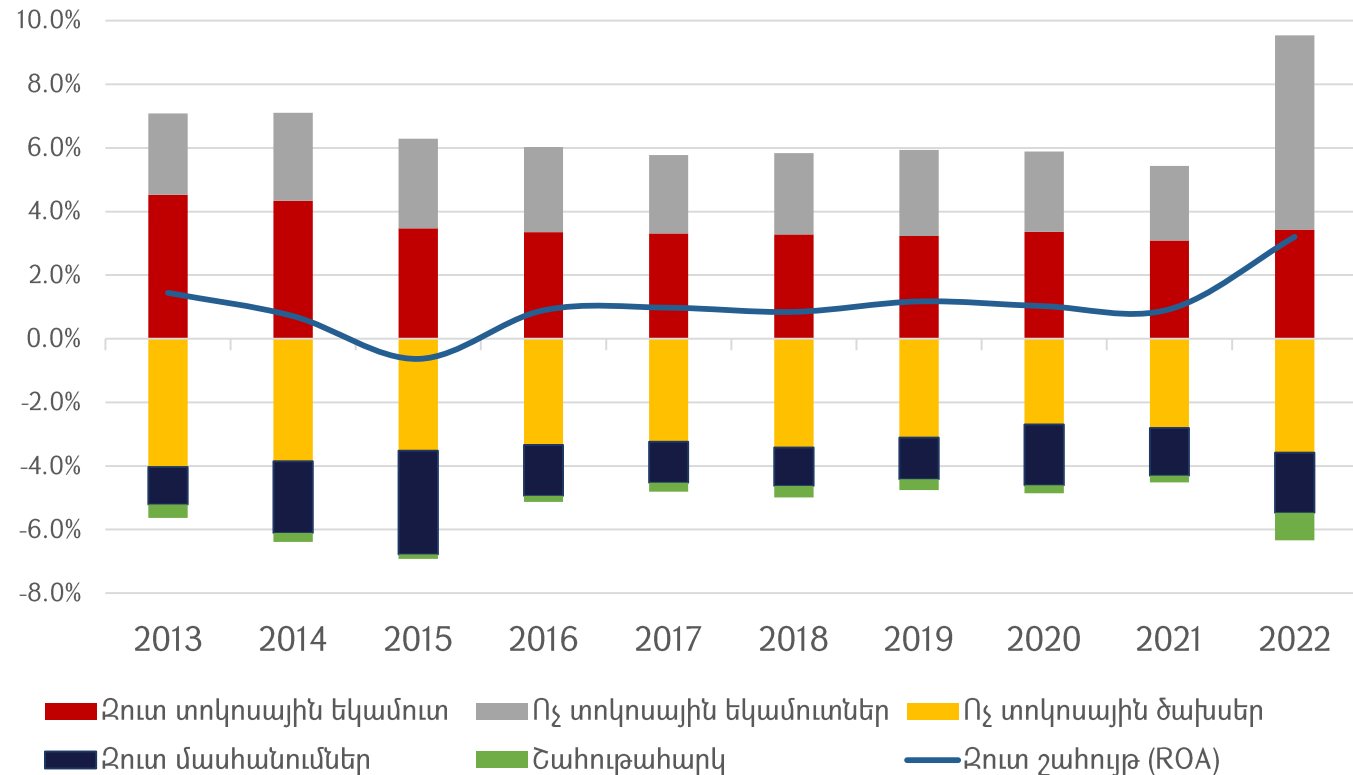
ՀՀ բանկային համակարգի գործունեության հիմնական ցուցանիշները բարելավվել են

- Նախորդ տարիների ցածր շահութաբերության ֆոնին շահութաբերությունը բարելավվել է
- Շահութաբերության աճին նպաստել են ոչ տոկոսային եկամուտների աճը

Շահութաբերություն

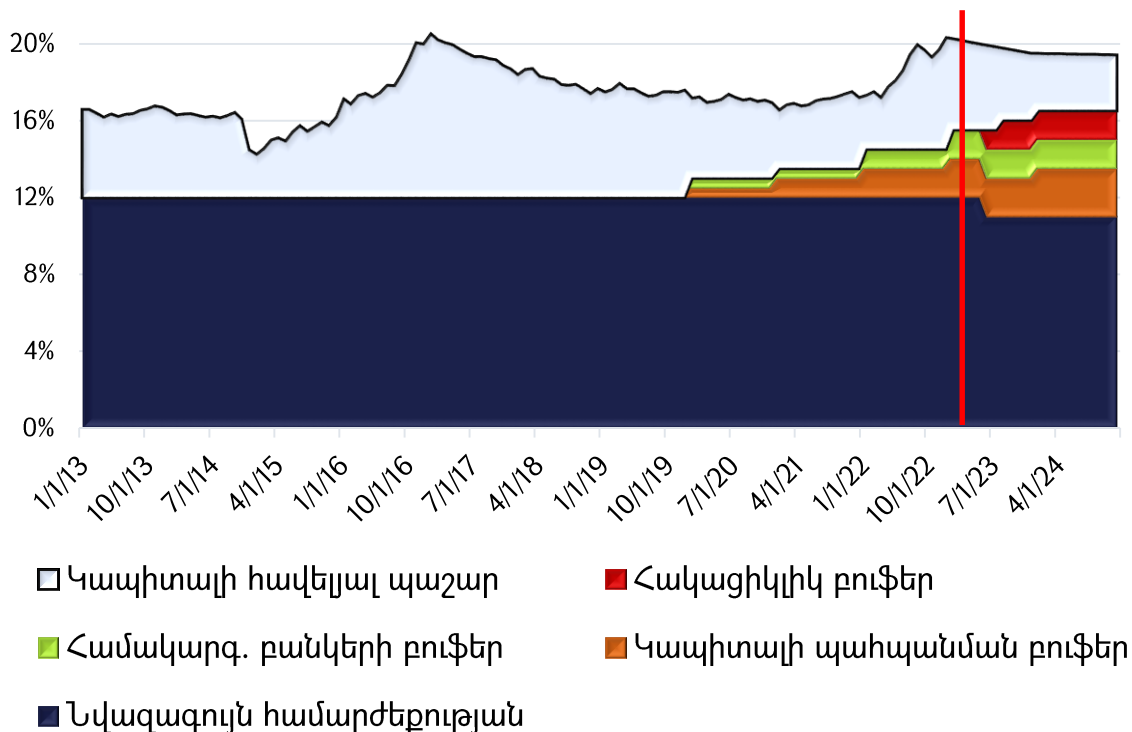
Ակտիվների շահութաբերության կառուցվածքը

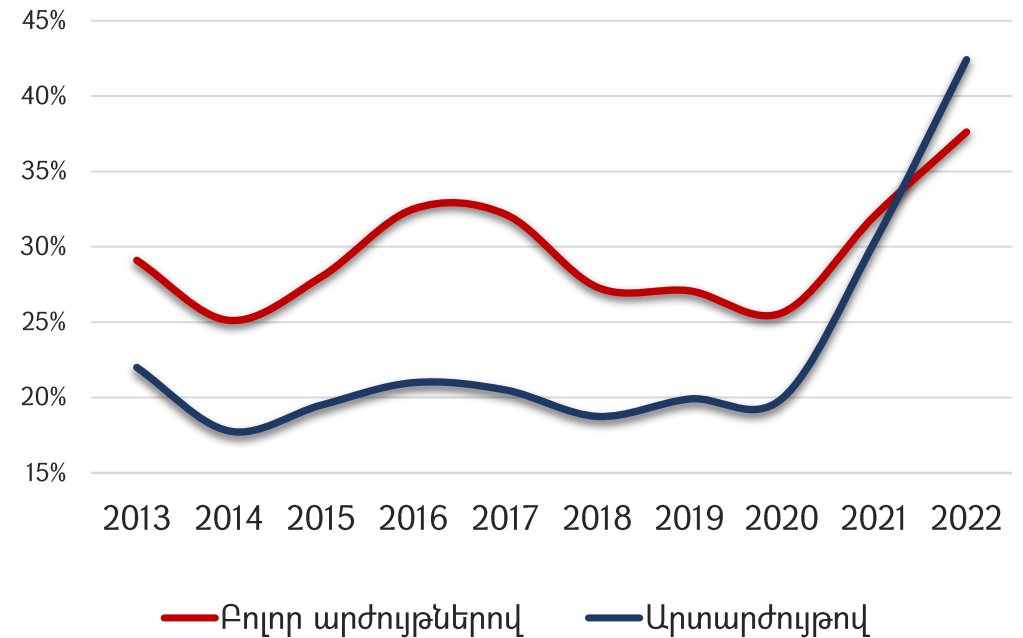
Ռիսկերի կլանման կարողությունը բարելավվել է

- Բանկերի կապիտալիզացիան և իրացվելիության պաշարները աճել են
- Կապիտալի և իրացվելիության դիրքերը պահպանվում են բարձր մակարդակում, շնորհիվ կարգավորմամբ ներդրված բուֆերների և բանկերի կողմից հավելյալ պաշարների ձևավորման

Կապիտալի համարժեքություն և կապիտալի պահանջների կառուցվածքը

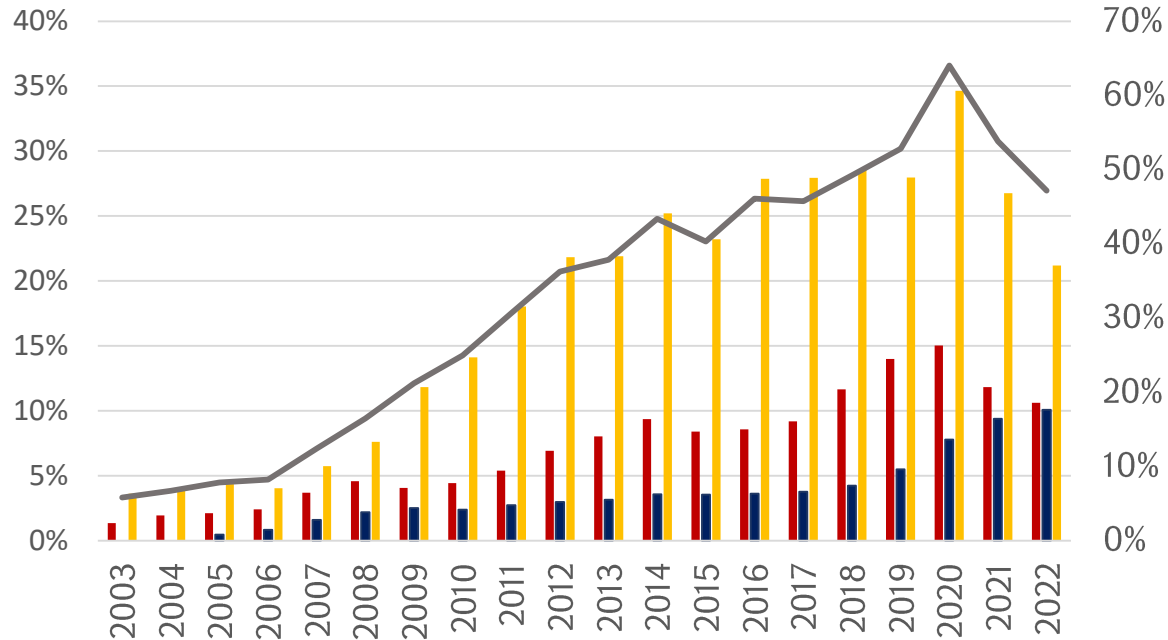

Ընդհանուր իրացվելիություն

ՀՆԱ առաջանցիկ աճի պայմաններում տնտեսվարողների վարկային բեռը նվազել է

Տնտեսության վարկերի կշիռը ՀՆԱ-ում (%)

- Ապառողական վարկեր/ՀՆԱ
- Հիպոտեկային վարկեր/ՀՆԱ
- Բիզնես վարկեր/ՀՆԱ
- Բանկային համակարգի վարկեր/ՀՆԱ (աջ առանցք)

➤ Բանկային համակարգի կողմից տնտեսության վարկավորման աճի տեմպերը համահունչ են եղել տնտեսությունում եկամուտների իրական աճին

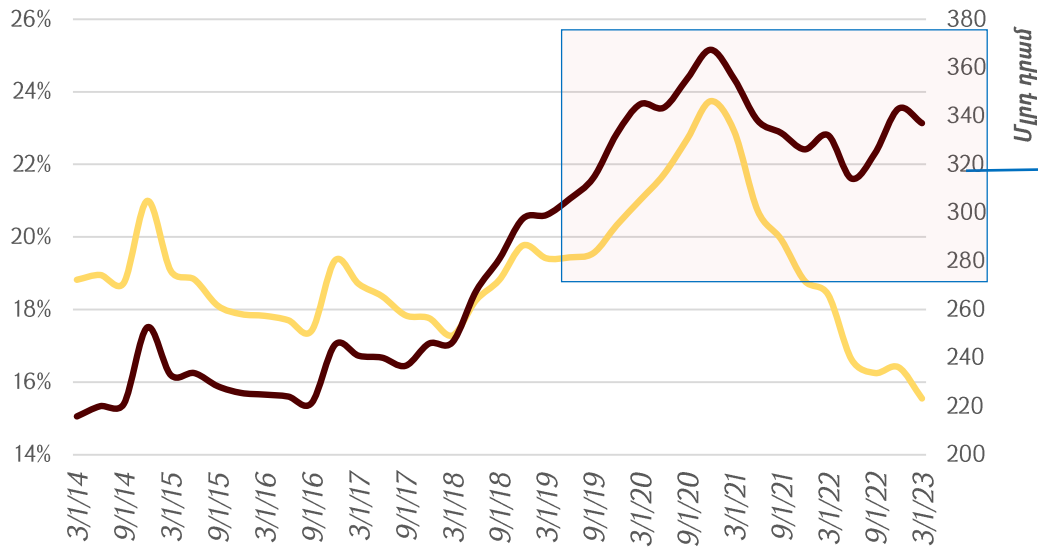
Արդյունքում՝

➤ Տնտեսվարողների պարտքային բեռը նվազել է, նպաստելով վարկային ռիսկի մեղմմանը

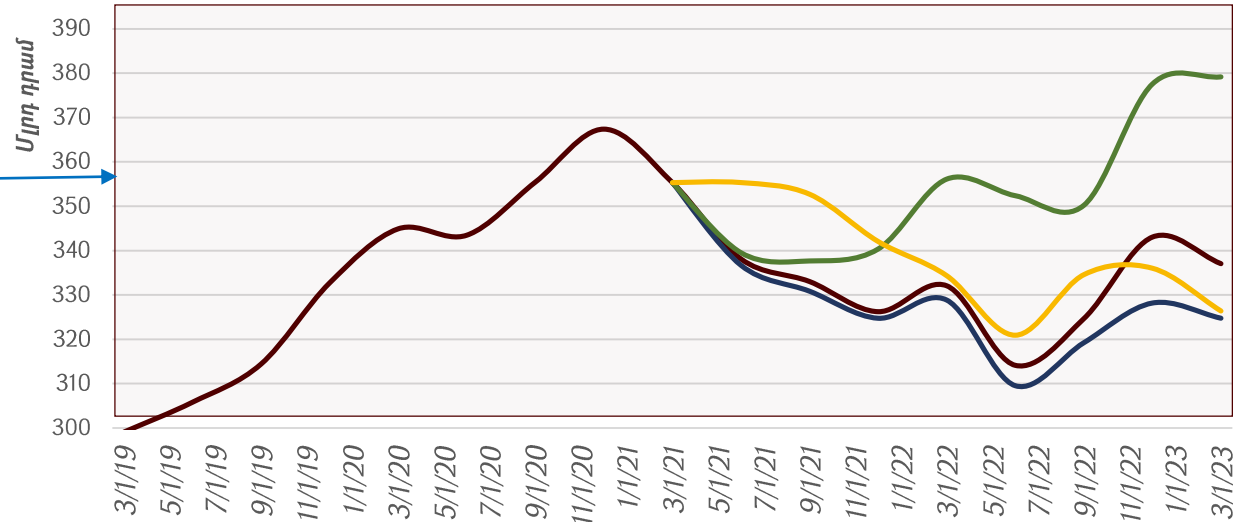
Վարկերի սպասարկման ծախսերի բեռը նույնպես նվազել է

- Վարկերի տոկոսադրույքների աճի ազդեցությունը պարտքի սպասարկման ծախսերի աճի վրա չափավոր է եղել
- Պարտքի սպասարկման ծախսերի նվազմանը նպաստել է վարկերի ժամկետայնության աճը

Պարտքի սպասարկում/եկամուտ (DSTI, %)

Բաղադրիչների նպաստումը պարտքի սպասարկման ծախսերին

- Եռամսյակային պարտքի սպասարկման ծախս (աշ առանցք)
- առանց տոկոսադրույքի նպաստման
- առանց ժամկետայնության նպաստման
- առանց վարկերի աճի նպաստման

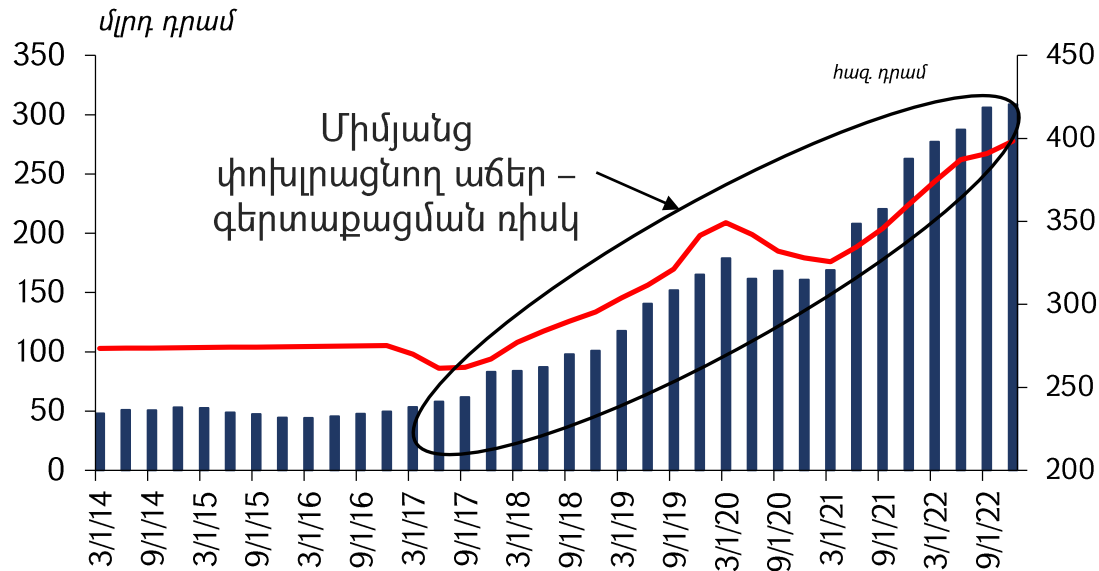
Ֆինանսական կայունության հիմնական ռիսկերը

- Աշխարհաքաղաքական լարված իրավիճակով պայմանավորված բարձր անորոշությունների միջավայրում
 - համաշխարհային և ներքին տնտեսական ակտիվության ապագա հեռանկարի հետ կապված ռիսկերի բարձր մակարդակ
 - բարձր գնաճային միջավայրի և խստացվող ֆինանսական պայմանների պարագայում վարկային թեղի սպասարկման, վարկային կորուստների հնարավոր նյութականացման բարձր ռիսկեր
- Հիպոտեկային վարկերի և անշարժ գույքի գների շարունակական բարձր աճի պայմաններում
 - անշարժ գույքի և հիպոտեկային վարկերի շուկայում գերտաքացման ռիսկերի բարձր մակարդակ

Հիպոտեկային վարկերի և անշարժ գույքի շուկայում առկա են գերտաքացման ռիսկեր

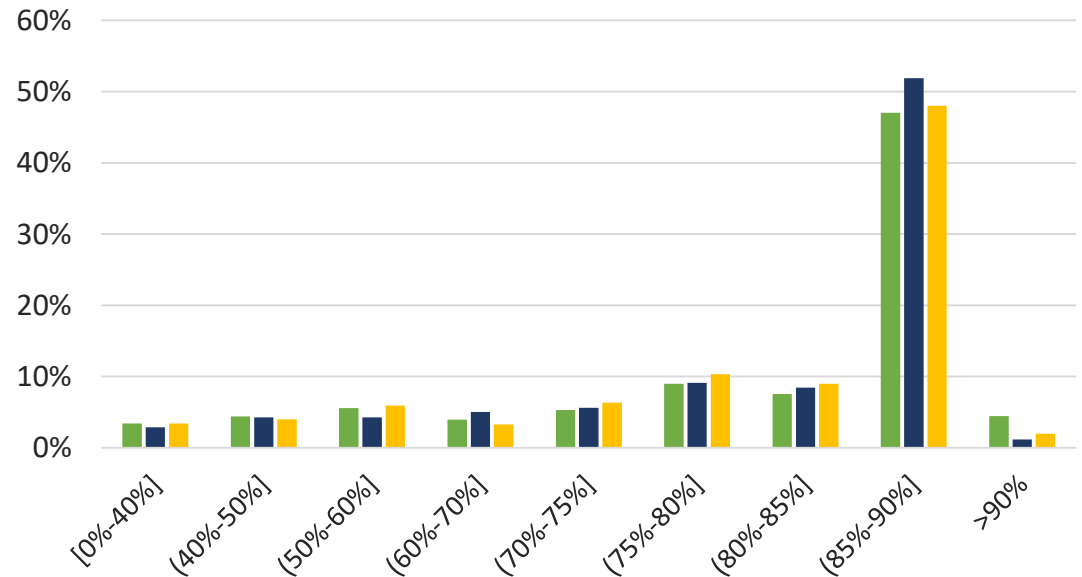
➤ Վերջին տարիներին հիպոտեկային վարկերի և անշարժ գույքի գների բարձր աճի տեմպերը փոխլրացրել են միմյանց

Հիպոտեկային վարկեր և անշարժ գույքի գին

■ Նոր տրամադրվող հիպոտեկի ծավալներ (տարեկան)
 — Անշարժ գույքի գին (աջ առանցք)

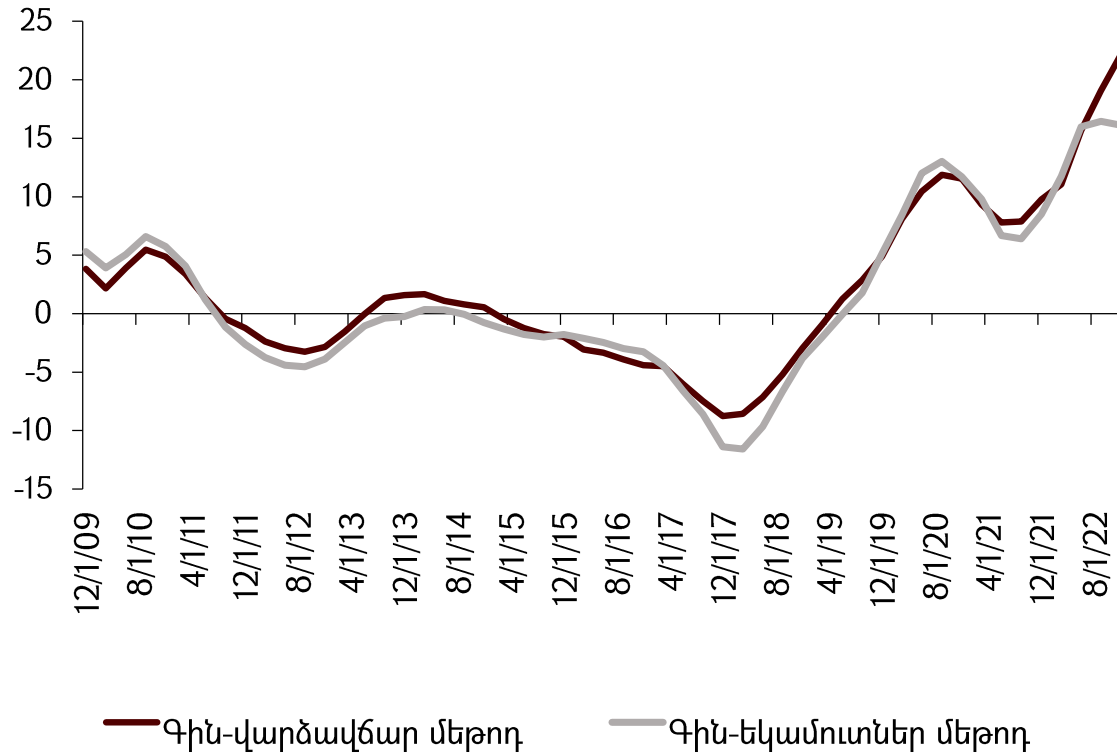
Դրամային հիպոտեկային վարկերի պահանջ/գրավի արժեք ցուցանիշի բաշխումը

■ Jun-22 ■ Sep-22 ■ Dec-22

Նկատելի է անշարժ գույքի գների հավանական գերարժևորում

Անշարժ գույքի գնի շեղումը հիմնարար մակարդակից (%)

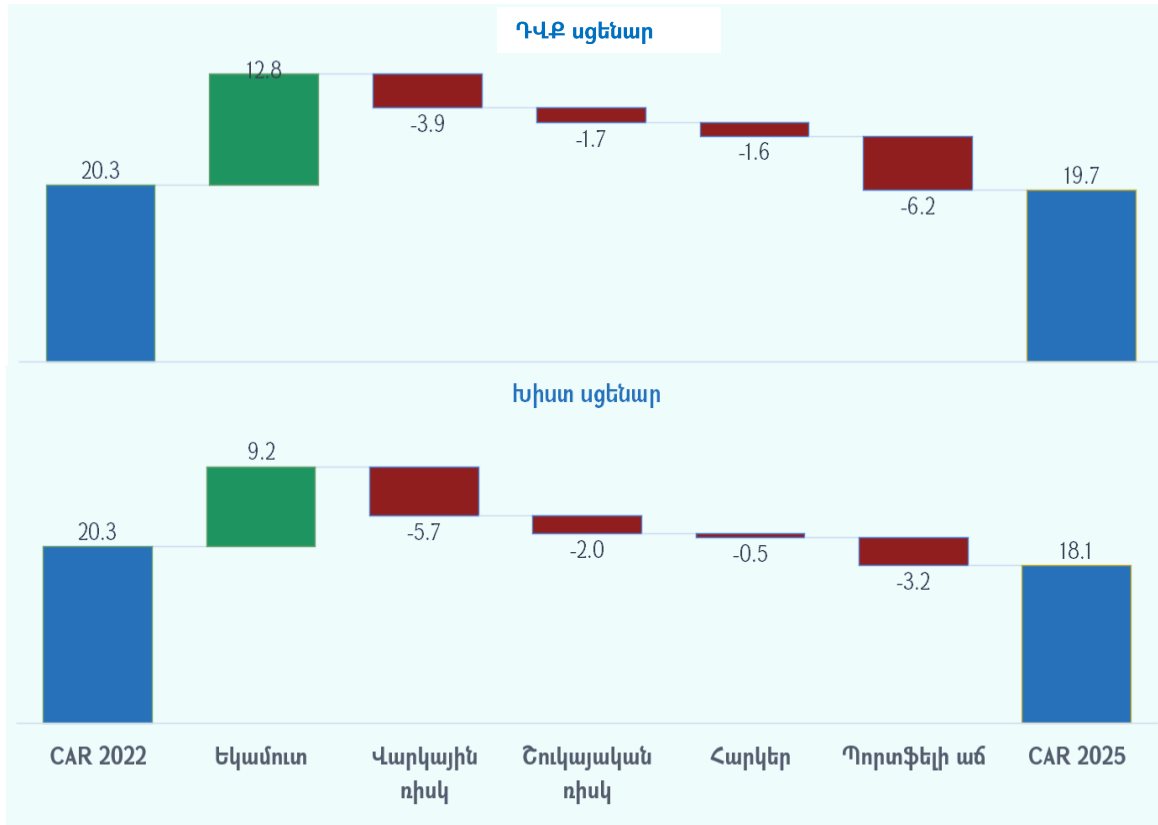

- Երևանում անշարժ գույքի գների հնարավոր գերարժևորումը* գնահատվում է **16-22%** միջակայքում:
- Նախորդ տարեվերջի համեմատ գերարժևորումը ավելացել է շուրջ **10 տոկոսային կետով**

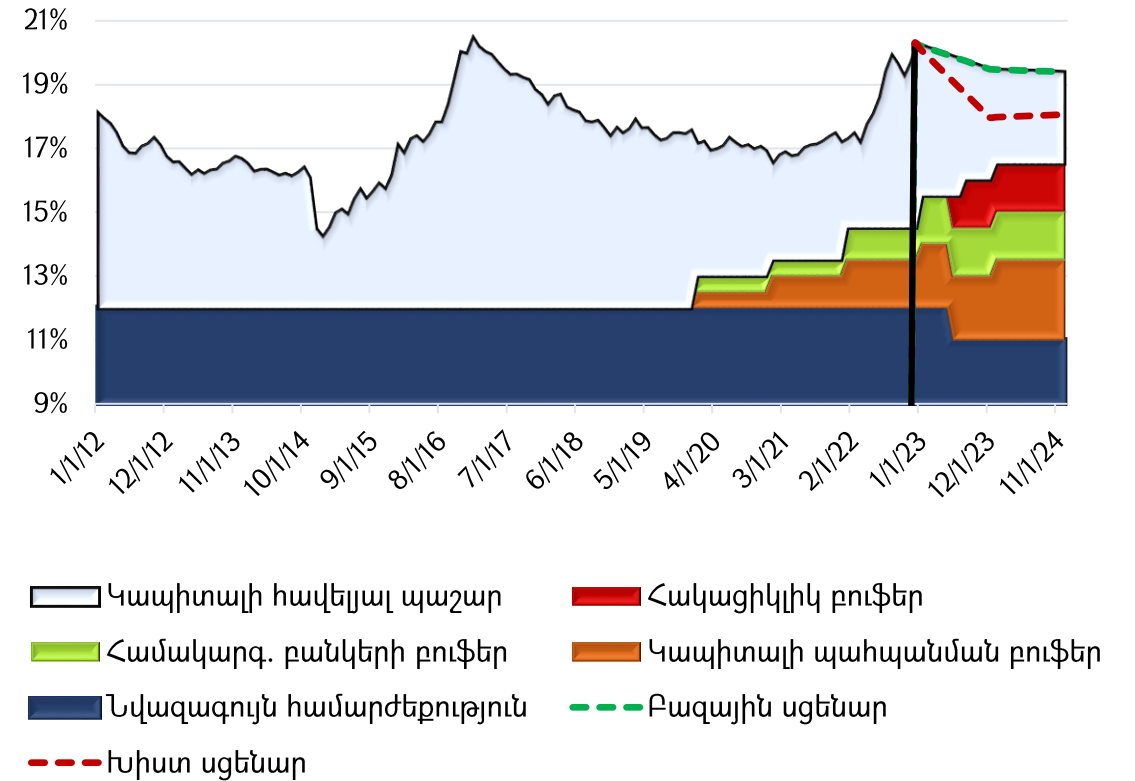
* Գերարժևորման գնահատման մեթոդաբանությունը նկարագրված է Ֆինանսական կայունության 2021թ. հաշվետվությունում

Սթրես թեստերի արդյունքները վկայում են, որ բանկային համակարգը ունակ է դիմակայելու ենթադրյալ շոկային սցենարներին

Կապիտալի համարժեքության փոփոխություններին նպաստումները

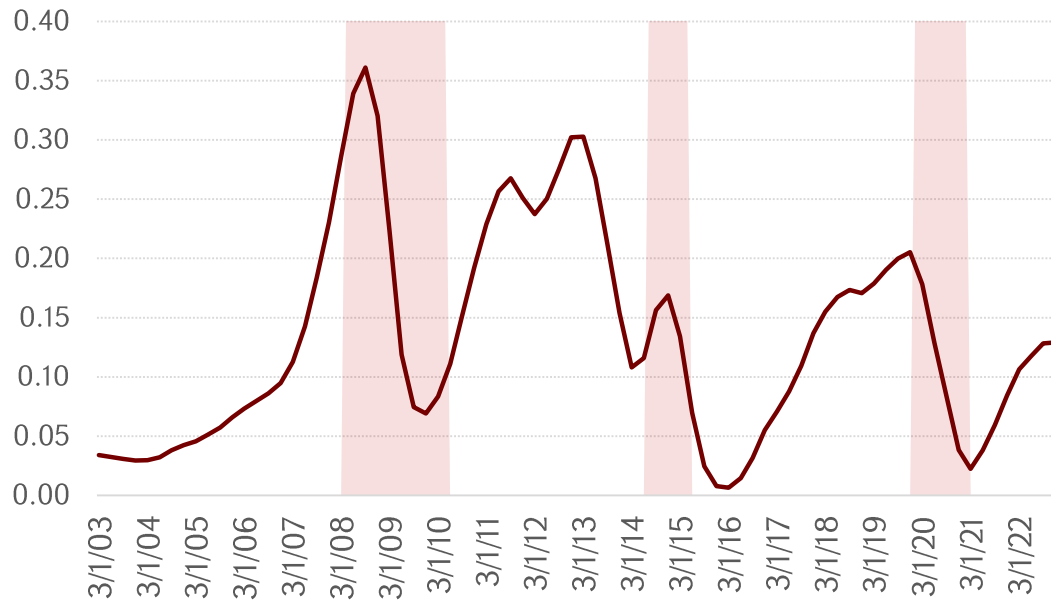
Կապիտալի համարժեքության համապատասխանությունը կարգավորման պահանջներին

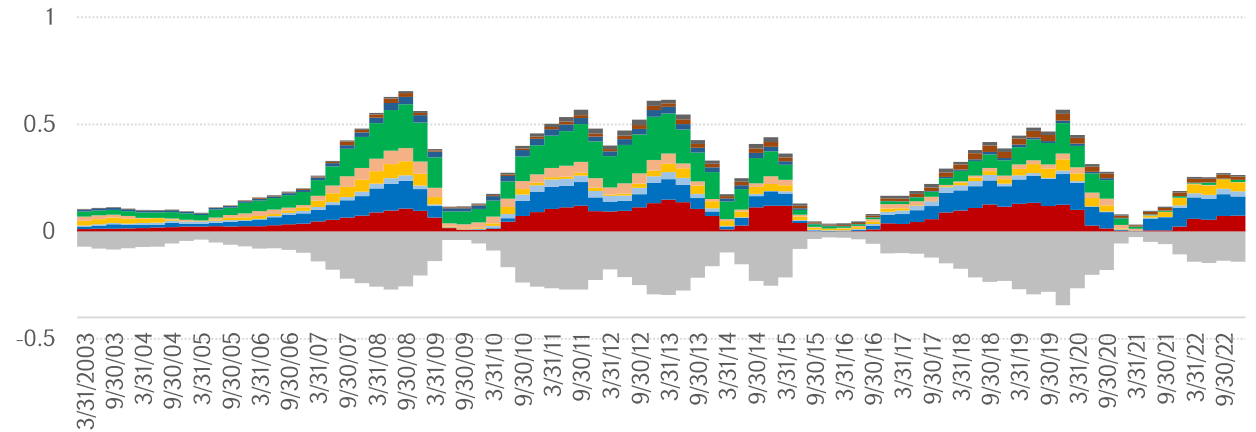
Վարկային շուկայի զարգացումները հավասարակշռված են եղել

- Ֆինանսական ցիկլի* աճը առավելապես պայմանավորվել է հիպոտեկային վարկերի և անշարժ գույքի գների աճով
- Վարկավորման մյուս ոլորտներում ռիսկերը ընդհանուր առմամբ հավասարակշռված են

Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսը

Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսի արժեքի տարանջատումը ըստ բաղադրատարրերի

- Կորելյացիա
- Տնային տնտեսությունների վարկերի սպրեդ
- Վարկեր/ՀՆԱ ճեղք
- Անշարժ գույքի գներ
- Հիպոտեկային վարկեր
- Բիզնես վարկերի սպրեդ
- Առևտրային հաշվեկշռի փոփոխություն
- Վարկեր/ՀՆԱ աճ
- Բիզնես վարկեր
- Սպառողական վարկեր

* Ֆինանսական ցիկլի կառուցման մեթոդաբանությունը նկարագրված է Ֆինանսական կայունության 2020թ. հաշվետվությունում

Կենտրոնական բանկը առկա ռիսկերը հասցեագրել է մակրոպրոլոնացիալ համապատասխան գործիքակազմով

✓ Կապիտալի հակացիկլիկ բուժքերի բարձրացում

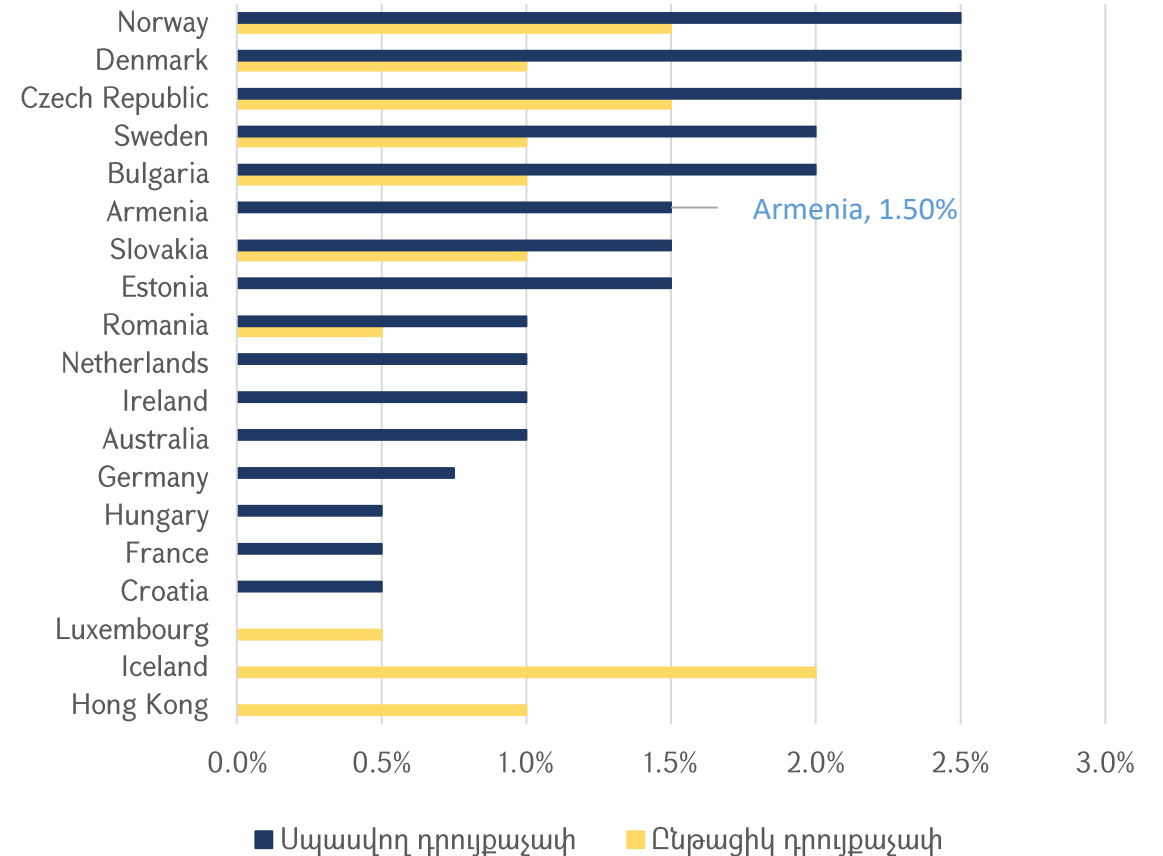
2023 մայիսից 1.0%
 2023 օգոստոսից 1.5%

✓ LTV (loan-to-value) սահմանաչափի կիրառությունն հիպոտեկային վարկերի համար

Դրամ 90%
 Արտարժույթ 70%*

*14.05.2023թ. ուժի մեջ է մտնելու ռեզիդենտներին արտարժույթային հիպոտեկային վարկերի տրամադրումն արգելող օրենսդրական փոփոխությունը

Հակացիկլիկ բուժքերի չափն ըստ երկրների

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ